

**МІНІСТЭРСТВА АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
БЕЛАРУСКІ ДЗЯРЖАЎНЫ ЎНІВЕРСІТЭТ
Філалагічны факультэт**

Зацвярджаю

Першы намеснік Міністра адукацыі
Рэспублікі Беларусь

“ 13 ” 07 2010 г.

Рэгістрацыйны № ТД-Д 135/тып.

**СТЫЛІСТЫКА І КУЛЬТУРА
БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ**

**Тыпавая вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных
устаноў па спецыяльнасці
1-21 05 01 “Беларуская філалогія (па напрамках)”**

**МІНСК
2010**

УДК 808.26
ББК 81.411.4
С 88

Складальнік

К. П. Любецкая – дацэнт кафедры сучаснай беларускай мовы філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, кандыдат філалагічных навук, дацэнт.

Рэцэнзенты:

кафедра беларускага мовазнаўства ўстановы адукацыі “Віцебскі дзяржаўны ўніверсітэт імя П. М. Машэрава”;

Н. Ю. Паўлоўская – прафесар кафедры беларускай мовы і літаратуры ўстановы адукацыі “Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт”, доктар філалагічных навук, прафесар;

В. І. Іўчанкаў – загадчык кафедры стылістыкі і літаратурнага рэдагавання Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, доктар філалагічных навук, прафесар.

Рэкамендавана да зацвярджэння ў якасці тыпавой праграмы:

кафедрай сучаснай беларускай мовы філалагічнага факультэта Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (пратакол № 8 ад 28 красавіка 2010 г.);

Навукова-метадычным саветам Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта (пратакол № 4 ад 12 мая 2010 г.);

Навукова-метадычным саветам па філалагічных спецыяльнасцях Вучэбна-метадычнага аб’яднання вышэйшых навучальных устаноў Рэспублікі Беларусь па гуманітарнай адукацыі (пратакол № 5 ад 27 мая 2010 г.);

Вучэбна-метадычнай камісіяй філалагічнага факультэта БДУ (пратакол № 9 ад 26 мая 2010 г.)

Узгоднена:

Дзяржаўная ўстанова адукацыі “Рэспубліканскі інстытут вышэйшай школы”;

Упраўленне вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь.

Стылістыка і культура беларускага маўлення: тыпавая вучэб. праграма
С-88 для вышэйш. навучальных устаноў па спец. 1-21 05 01 “Беларуская
філалогія (па напрамках)” / склад. К.П. Любецкая. – Мінск: БДУ, 2010. –
26 с.

Адказы за рэдакцыю: К. П. Любецкая

Засваенне дысцыпліны “Стылістыка і культура беларускага маўлення” спрыяе выпрацоўцы навыкаў правільнага, дакладнага, чыстага, выразнага і разнастайнага маўлення.

УДК 808.26
ББК 81.411.4

© БДУ, 2010

ТЛУМАЧАЛЬНАЯ ЗАПІСКА

Дысцыпліна “Стылістыка і культура беларускага маўлення” вывучаецца ў вышэйшых навучальных установах філалагічнага профілю на заключным этапе ўсведамлення моўнай сістэмы ў цэлым. Яна скіравана на асэнсаванне заканамернасцей ужывання моўных адзінак усіх узроўняў у тыповых сітуацыях зносін, функцыянальна-стылявых разнавіднасцях мовы. Засваенне дысцыпліны спрыяе выпрацоўцы ў студэнтаў навыкаў правільнага, дакладнага, чыстага, выразнага і разнастайнага маўлення.

Мэта дысцыпліны “Стылістыка і культура беларускага маўлення” – фарміраванне практычных ведаў у роднай мове, стварэнне цэласнага сістэмнага ўяўлення аб функцыянаванні мовы ў яе стылявых разнавіднасцях. Перад сінтэзаванай дысцыплінай стаіць задача выхавання і павышэння ў моўцаў культуры беларускага маўлення, развіцця ў іх моўнай інтуіцыі і чуцця.

Асноўныя задачы дысцыпліны:

- забяспечыць студэнтаў сістэмай тэарэтычных ведаў па стылістыцы і культуры беларускага маўлення;
- спрыяць усведамленню асноўных камунікатыўных якасцей маўлення і спецыфікі іх праяўлення ў розных функцыянальных стылях;
- сфарміраваць навуковы і метадычны погляд на стылістыку і культуру маўлення як комплексную дысцыпліну, звязаную з гісторыяй беларускай лінгвістычнай, эстэтычнай і рытарычнай думкі, у сувязі з дзейнасцю беларускіх пісьменнікаў і іншых культурных дзеячаў;
- выпрацаваць свядомае карыстанне літаратурнымі і стылявымі моўнымі сродкамі з улікам мэтазгоднасці іх выкарыстання ў канкрэтным тэксце. Фарміраваць навыкі максімальнай актуалізацыі гэтых ведаў у пісьмовай і вуснай форме маўлення;
- вывучыць сучасную беларускую літаратурную мову ў яе функцыянальна-стылявых разнавіднасцях, выявіць стылістычныя нормы і асаблівасці стварэння тэкстаў рознай жанравай характарыстыкі;
- спрыяць фарміраванню навыкаў рэдагавання і перакладу тэкстаў;
- развіваць эстэтычныя адносіны да мовы, вучыць правілам маўленчых паводзін.

Вывучэнне дысцыпліны “Стылістыка і культура беларускага маўлення” павінна адбывацца ў цеснай сувязі з іншымі лінгвістычнымі дыс-

цыплінамі: “Сучасная беларуская мова” “Рыторыка”, “Беларуская дыялекталогія”, “Уводзіны ў мовазнаўства”, “Агульнае мовазнаўства”, “Сучасная руская мова”.

Тыпавая праграма па дысцыпліне “Стылістыка і культура беларускага маўлення” складзена згодна з адукацыйным стандартам па спецыяльнасці 1- 21 05 01 “Беларуская філалогія (па напрамках)”.

У працэсе вывучэння дысцыпліны студэнт павінен

ведаць:

- функцыянальныя стылі сучаснай беларускай літаратурнай мовы, іх жанравыя разнавіднасці;
- стылістычныя патэнцыі моўных сродкаў, мэтазгоднасць іх выкарыстання ў канкрэтным тэксце;
- сістэму літаратурных нормаў беларускай мовы, іх рэалізацыю ў функцыянальных стылях;
- умовы і формы маўленчай камунікацыі;

умець:

- дыферэнцыраваць функцыянальныя стылі беларускай літаратурнай мовы;
- аналізаваць і ацэньваць моўныя сродкі, іх стылістычны патэнцыял і мэтазгоднасць выкарыстання ў тэкстах розных стыляў і жанраў;
- валодаць вуснай і пісьмовай разнавіднасцямі беларускай літаратурнай мовы;
- карыстацца стылістычна-арталагічнымі паняццямі, катэгорыямі і тэрмінамі ў іх сістэмна-структурных сувязях;
- валодаць метадыкай перакладу рознастылёвых тэкстаў на беларускую мову з блізкароднасных моў, найперш рускай;
- карыстацца навуковай, даведачнай і метадычнай літаратурай беларускага мовазнаўства.

Найбольш эфектыўнымі педагогічнымі метадыкамі і тэхналогіямі, што садзейнічаюць атрымання ведаў студэнтамі, набыццю вопыту самастойнага вырашэння разнастайных задач, з'яўляюцца: тэхналогія вучэбна-даследчай дзейнасці; тэхналогія праблемна-модульнага навучання; праектныя тэхналогіі; камунікатыўныя тэхналогіі. Для кіравання вучэбным працэсам і арганізацыі кантрольна-ацэначнай дзейнасці рэкамендуецца выкарыстоўваць рэйтынжавыя сістэмы вучэбнай і даследчай дзейнасці студэнтаў, варыятыўныя мадэлі кіруемай самастойнай працы, вучэбна-метадычныя комплексы. З мэтай фарміравання сучасных сацыяльна-асобасных і сацыяльна-прафесійных кампетэнцый выпускнікоў вышэйшых навучальных устаноў у практыку правядзення семінарскіх і

практычных заняткаў мэтазгодна ўкараняць методыкі актыўнага навучання і дыскусійныя формы.

На лекцыйных занятках студэнтамі набываюцца і засвойваюцца веды тэарэтычнага характару, звязаныя з гісторыяй станаўлення сінтэзаванай дысцыпліны, выпрацоўкай яе тэрміналагічнага апарату, аналізам камунікатыўных якасцей маўлення, асэнсаваннем сістэмы норм сучаснай беларускай літаратурнай мовы з улікам дынамікі і базы іх станаўлення; стылістычнай дыферэнцыяцыяй моўных сродкаў і заканамернасцей іх функцыянавання ў маўленні.

Падчас правядзення практычных заняткаў, мэта якіх палягае ў замацаванні і паглыбленні тэарэтычных ведаў, прадугледжваецца фарміраванне прафесійнага падыходу да ацэнкі, тлумачэння і выкарыстання моўных адзінак як элементаў моўнай сістэмы ў розных функцыянальных разнавіднасцях; набывцё навыкаў стылістычнага рэдагавання, размежавання нарматыўных і ненарматыўных моўных варыянтаў, а таксама правядзенне цэласнага стылістычнага аналізу тэксту; ацэнка маўлення з пункту погляду правільнасці, дакладнасці, лагічнасці, выразнасці, багацця, лаканічнасці, чысціні і дарэчнасці.

Важнае значэнне ў працэсе засваення і замацавання ведаў мае кіруемая самастойная работа студэнтаў. Такі від кантролю спрыяе фарміраванню ў студэнтаў навуковых поглядаў, удасканалвае іх здольнасці самастойнага аналізу моўных з'яў і працэсаў. У гэтай сувязі можа быць прапанавана работа рознага характару: падрыхтоўка навукова-даследчых і творчых прац; напісанне навуковых дакладаў і паведамленняў па пэўнай тэме; агляды па культуры маўлення праз аналіз выданняў, радыё-, тэлеперадач; рэдагаванне тэкстаў; складанне і выкананне тэстаў і інш.

Спіс рэкамендаванай літаратуры ўключае найбольш важныя работы як па ўсім курсе, так і па асобных раздзелах. Пры вывучэнні той або іншай тэмы прадугледжваецца азнаямленне студэнтаў з найноўшымі лінгвістычнымі работамі навукова-тэарэтычнага і метадычнага характару.

Падчас вывучэння дысцыпліны плануецца правядзенне пісьмовых работ, заліку. Размеркаванне гадзін, колькасць якіх на канкрэтны раздзел (тэму) вызначаецца кафедрай з прадстаўлення выкладчыка, рэгламентуюцца вучэбным планам. Тыпавым вучэбным планам на засваенне дысцыпліны прадугледжана ўсяго 82 гадзіны (52 аўдыторныя, 24 лекцыйныя, 28 практычныя).

Спецыяльнасць	Усяго аўдыторныя	Лекцыі	Практычныя заняткі
1-21 05 01 “Беларуская філалогія”	52	24	28

ПРЫКЛАДНЫ ТЭМАТЫЧНЫ ПЛАН

№ п/п	Назва тэмы	Усяго	Лекцыі	Практыч- ныя заняткі
1	Уводзіны.	4	2	2
2	Гісторыя станаўлення і развіцця стылістыкі і культуры бе- ларускага маўлення.	2	2	
3	Функцыянальная стылістыка.	8	4	4
4	Стылістыка моўных узроўняў.	6	2	4
5	Стылістыка тэксту.	10	4	6
6	Культура беларускага маўлення.	2	2	
7	Камунікатыўныя якасці маўлен- ня.	8	4	4
8	Пераклад у ракурсе стылістыкі і культуры маўлення.	6	2	4
9	Асновы стылістычнага рэдагавання.	6	2	4
Усяго аўдыторных гадзін		52	24	28

УВОДЗІНЫ

Мова як сродак камунікацыі. Камунікатыўная скіраванасць стылістыкі і культуры беларускага маўлення. Творчы патэнцыял мовы і яго асэнсаванне ў “Законе аб мове”. Мова як галоўны паказчык этнічнай самасвядомасці, аснова гарманічнага фарміравання маўленчай асобы. Нацыянальныя традыцыі ў моўнай намінацыі і маўленчым этыкеце.

Змест, прадмет і задачы комплекснай дысцыпліны “Стылістыка і культура беларускага маўлення”. Генезіс стылістыкі і культуры маўлення. стылістыка лінгвістычная і літаратуразнаўчая. Галіны сучаснай стылістыкі (традыцыйная, практычная, экспрэсіўная, стылістыка тэксту, супастаўляльная, гістарычная, мастацкай літаратуры, дэкадзіравання). Статус курса стылістыкі і культуры маўлення ў сучасным мовазнаўстве, яго сувязь з іншымі навуковымі дысцыплінамі.

Тэрмінасістэма стылістыкі і культуры маўлення: стыль мовы, маўлення, функцыянальны, індывідуальны; падстыль; маўленчы жанр; стылістычная норма і яе функцыянальна-стылістычныя разнавіднасці, стылістычныя сродкі мовы, стылістычная афарбоўка, двупланавасць стылістычнай афарбоўкі (функцыянальна-стылістычная і эмацыянальна-экспрэсіўная), стылістычныя рэсурсы мовы, стылявая рыса; культура мовы, маўлення, формы маўлення; камунікатыўныя якасці маўлення (правільнасць, дакладнасць, лагічнасць, чысціня, багацце, выразнасць, дарэчнасць, сцісласць); моўная норма; памылкі (маўленчыя, стылістычныя). Метады і прыёмы стылістычнага аналізу (семантыка-стылістычны, параўнальны, статыстычны; аналіз па слоўнікавых паметах, аналіз слова ў кантэксце, стылістычны эксперымент).

ГІСТОРЫЯ СТАНАЎЛЕННЯ І РАЗВІЦЦА СТЫЛІСТЫКІ І КУЛЬТУРЫ БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ

Гістарызм у асэнсаванні моўнага функцыянавання.

Папярэднікі сучаснай стылістыкі і культуры маўлення (антычныя тэорыі мовы і стылю, заходнееўрапейскія, расійскія, беларускія рыторыкі).

Прамоўніцкае майстэрства ў Старажытнай Грэцыі і Рыме. Антычныя рыторыкі. Першыя спробы стылістычнай дыферэнцыяцыі мовы.

Вытокі беларускай стылістыкі і красамоўства на Беларусі ў XII–XVIII стст., моўна-стылістычнае багацце твораў К. Тураўскага, Р. Цамбла-

ка, Ф. Скарыны, С. Буднага, В. Цяпінскага, Л. Зізанія, М. Смятрыцкага, А. Філіповіча, Х. Філалета, Л. Карповіча, Л. Сапегі, А. Рымшы і інш.

Праблемы стылістыкі і культуры маўлення ў “Практычнай рыторыцы” Сігізмунда Лаўксміна (актуальнасць, асноўныя палажэнні, культурна-гістарычнае значэнне).

Дынаміка нармавання беларускай літаратурнай мовы ў XX–XXI стст. Уклад беларускіх пісьменнікаў у распрацоўку тэорыі і практыкі стылістыкі і культуры беларускага маўлення (В. Дунін-Марцінкевіч, Ф. Багушэвіч, М. Багдановіч, Я. Купала, Я. Колас, А. Пашкевіч (Цётка), М. Гарэцкі, К. Чорны, У. Дубоўка, К. Крапіва, Я. Брыль, Я. Скрыган, В. Быкаў, Н. Гілевіч, Р. Барадулін і інш.).

Навуковае вывучэнне стылістыкі і культуры маўлення ў беларускай філалогіі (Ф. Янкоўскі, У. Анічэнка, М. Цікоцкі, А. Каўрус, А. Юрэвіч, Р. Шкраба, П. Сцяцко, М. Міхневіч і інш.). Агляд літаратуры па курсе.

ФУНКЦЫЯНАЛЬНАЯ СТЫЛІСТЫКА

Функцыянальная стылістыка як тэарэтычная база культуры маўлення.

Паняцце функцыянальнага стылю. Стылема як адзінка стылістыкі. Дыферэнцыяльныя і інтэгральныя прыметы стылемы.

Экстралінгвістычныя і лінгвістычныя прычыны вылучэння функцыянальнага стылю літаратурнай мовы.

Стылеўтваральныя фактары. Аб’ектыўныя стылеўтваральныя фактары як паказчыкі стылю: маўленчая функцыя; форма маўлення (пісьмовая або вусная); ступень спантаннасці і падрыхтаванасці; спосаб камунікацыі (грамадская або прыватная); від маўлення (дыялог, маналог, палілог); жанр маўлення; сфера грамадскай дзейнасці, у працэсе якой адбываюцца зносіны. Суб’ектыўныя стылеўтваральныя фактары: сацыяльна-эканамічныя (прафесія, узровень адукацыі, грамадскі статус, сацыяльная прыналежнасць, жыццёвы вопыт і адукацыя; узрост; псіхалагічныя адметнасці моўцаў (характар, адметнасці тэмпераменту); намер камунікантаў; настрой у момант маўлення і інш. Знешнія стылеўтваральныя фактары: культурны ўзровень грамадства; маўленчыя традыцыі, спецыфіка стылістычнай сістэмы; тэхнічныя магчымасці і сродкі камунікацыі.

Тыпалагічныя прыметы функцыянальных стыляў і падстыляў: тэматыка, прызначэнне, якасці стылю/падстылю, моўныя сродкі стылю/падстылю. Маўленчыя жанры ў беларускай мове: сацыяльна-палітычнае красамоўства; акадэмічнае красамоўства (красамоўства ў ВНУ; красамоўства ў школе); сацыяльна-побытавае красамоўства; судовае кра-

самоўства; вайсковае красамоўства; дыпламатычнае красамоўства. Вызначэнне стылявой прыналежнасці тэксту паводле набору тыпалагічных прымет стылю/падстылю.

Супрацьпастаўленасць стыляў паводле вуснай (размоўны) і пісьмовай (астанія стылі) формаў маўлення.

Характарыстыка функцыянальных стыляў беларускай мовы.

Афіцыйна-справавы стыль у беларускай мове.

З гісторыі развіцця функцыянальнага стылю. Адміністрацыйная і прававая сферы выкарыстання, інфармацыйная і пабуджальная функцыі. Дакладнасць, лагічнасць, лаканічнасць як стылеўтваральныя рысы. Стабільнасць, замкнёнасць, уніфікацыя, стандартызаванасць, “канцылярыт”, аб’ектыўнасць і дакументальнасць як адметныя рысы стылю. Неаднароднасць функцыянальнага стылю: адміністрацыйна-канцылярскі, уласна заканадаўчы, дыпламатычны і парламенцкі падстылі. Тыпалогія жанраў афіцыйна-справавага стылю. Рэалізацыя стылю ў пісьмовай і вуснай формах маўлення. Лексічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя моўныя асаблівасці тэкстаў. Сістэмнасць функцыянавання экстралінгвістычных сродкаў: рубрыкацыя тэксту, комплекс абавязковых рэквізітаў, парадак іх размяшчэння, шрыфтавое вылучэнне ключавых адзінак тэксту, выкарыстанне шаблонных тэкстаў (анкеты, табліцы і інш.).

Аналіз і рэдагаванне тэкстаў афіцыйна-справавага стылю.

Навуковы стыль у беларускай мове.

З гісторыі фарміравання навуковага стылю. Абслугоўванне разнастайных галін ведаў. Атрыманне, перадача, захаванне навуковых ведаў як асноўныя функцыі стылю. Абагуленасць, лагічнасць, абстрактнасць, аб’ектыўнасць, доказнасць, аргументаванасць, лаканічнасць, інфармацыйная насычанасць, адсутнасць вобразнасці як стылеўтваральныя рысы навуковых тэкстаў. Уласна навуковы, навукова-вучэбны і навукова-папулярны падстылі. Тыпалогія жанраў навуковага стылю. Рэалізацыя стылю пераважна ў пісьмовай форме. Навуковая мова як асаблівая моўная падсістэма. Лексіка-фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці навуковых тэкстаў. Формы падачы чужога маўлення ў навуковым тэксце: цытаты, спасылкі. Кампазіцыйнае афармленне навуковых тэкстаў.

Аналіз і рэдагаванне тэкстаў навуковага стылю.

Публіцыстычны стыль у беларускай мове.

З гісторыі станаўлення і фарміравання публіцыстычнага стылю. Інфармацыйная, аналітычная, агітацыйная, ацэначная функцыі стылю. Рэалізацыя функцыі ўздзеяння. Полевая структура публіцыстычнага сты-

лю. Газетна-публіцыстычны, радыё- і тэлежурналісцкі, аратарскі (агітацыйны, масава-палітычны, палітычна-ідэалагічны) падстылі. Варыятыўнасць стылявых уласцівасцей у залежнасці ад жанравых разнавіднасцей. Тыпалогія жанраў публіцыстычнага стылю. Грамадска-палітычная тэрміналогія. Лексічныя, фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці публіцыстычных тэкстаў.

Аналіз і рэдагаванне тэкстаў публіцыстычнага стылю.

Гутарковы (размоўны) стыль у беларускай мове.

Палажэнне гутарковага стылю ў сістэме функцыянальных стыляў сучаснай беларускай мовы. Неафіцыйнасць, нязмушанасць, спантаннасць, непасрэднасць і непадрыхтаванасць як прыметы стылю. Вобразнасць, разнастайнасць, эліптычнасць, экспрэсіўнасць як асноўныя маўленчыя якасці гутарковых тэкстаў. Роля інтанацыі, жэстаў, мімікі, рухаў суразмоўцаў. Гутаркова-афіцыйны і ўласна гутарковы падстылі. Тыпалогія жанраў гутарковага стылю. Формы рэалізацыі гутарковага стылю. Моўная гульня. Лексічныя, фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці гутарковых тэкстаў.

Аналіз тэкстаў гутарковага стылю.

Мастацкі стыль (стыль мастацкай літаратуры) у беларускай мове.

Палажэнне мастацкага стылю ў сістэме функцыянальных стыляў беларускай мовы і яго роля ў стылістычнай спецыялізацыі беларускай мовы. Функцыі мастацкага стылю: камунікатыўная, эстэтычная, уздзеяння. Разнастайнасць моўных сродкаў, мастацка-вобразная аб'ектывацыя свету, экспрэсіўнасць як асноўныя рысы мастацкага стылю. Уплыў мастацкага стылю на іншыя функцыянальныя стылі. Уплыў усіх функцыянальных стыляў на мову мастацкага твора. Празаічны, паэтычны і драматургічны падстылі. Тыпалогія жанраў мастацкага стылю. Лексічныя, фразеалагічныя, марфалагічныя, сінтаксічныя асаблівасці мастацкіх тэкстаў. Тропы і фігуры. Стылізацыя. Сродкі традыцыйнай вобразнасці. Стыль пісьменніка. Асаблівасці індывідуальнага стылю. Агульнае і індывідуальнае ў мове пісьменніка. Пісьменнік і літаратурная норма.

Аналіз тэкстаў мастацкага стылю.

Канфесійны стыль у беларускай мове.

3 гісторыі развіцця канфесійнага стылю. Палажэнне канфесійнага стылю ў сістэме функцыянальных стыляў беларускай мовы, сфера яго выкарыстання. Абагуленасць, дакладнасць, лагічнасць, выразнасць выкладу як асноўныя стылеўтваральныя рысы канфесійнага стылю. Функцыі, падстылі і формы рэалізацыі канфесійнага стылю. Тыпалогія жанраў. Лексіч-

ных, фразеалагічных, марфалагічных, сінтаксічных асаблівасці канфесійных тэкстаў.

Аналіз тэкстаў канфесійнага стылю.

Сістэмнасць функцыянальных стыляў. Пытанне аб іерархіі стыляў. Узаемадзеянне функцыянальных стыляў.

СТЫЛІСТЫКА МОЎНЫХ ЎЗРОЎНЯЎ

Фанетычная стылістыка і яе прадмет.

Сістэма фонастыляў у беларускай мове (папулярна-асветніцкі, этыкетна-педагагічны, гратуляцыйны, сацыяльна-побытавы, канфесійны, навуковы, забаўляльны, рэкламны, інфармацыйны, урачысты). Стылістычныя магчымасці інтанацыі і яе кампанентаў. Тыпы вымаўлення (літаратурны, рэкамендацыйны, дапушчальны). Мілагучнасць беларускай мовы як фонастылістычная катэгорыя, яе база і генезіс. Кампаненты фонастылістыкі: маўленчы фон, інтанацыя, эmfатычны націск, якасць артыкуляцыі, даўжыня слова. Стылеўтваральныя фактары вуснага маўлення (тэмп маўлення; грамадская сфера моўнага функцыянавання; функцыянальныя моўныя стылі; выкарыстанне рытарычных элементаў). Стылістыка падрыхтаванага і спантаннага маўлення. Стылістычныя рэсурсы фанетычных адзінак (тэмп, якасць маўлення, варыянты вымаўлення, ноты маўлення, частата асноўнага тону, паўзы, мелодыка, гучнасць). Фонастылема. Вымаўленчая, камунікацыйная і вылучальная фонастылема. Асноўныя памылкі ў вымаўленні (арфаэпічныя; дыкцыйныя).

Лексічная стылістыка і яе прадмет.

Лексічнае значэнне слова ў стылістычным аспекце. Выбар слова. Слова і паняцце. Прадметна-лагічнае і асацыятыўнае значэнне слова. Граматычная аформленасць слова. Слова і кантэкст. Аб'ём і змест паняцця, выражанага словам. Многазначнасць слова. Пераноснае значэнне слоў. Тропы.

Стылістычная канатацыя лексічных адзінак і яе віды. Функцыянальна-стылістычныя тыпы лексікі. Агульнаўжывальная лексіка. Размоўна-бытавая лексіка. Прастамоўная лексіка. Дыялектызмы. Жарганізмы. Спецыяльная лексіка. Грамадска-палітычная лексіка. Эмацыянальна-экспрэсіўныя тыпы лексікі (інтэлектуальная, экспрэсіўная, эмацыянальная).

Стылістычная характарыстыка запазычанай і ўстарэлай лексікі (гістарызмаў і архаізмаў). Неалагізмы агульнамоўныя і індывідуальна-аўтарскія наватворы, іх стылістычная характарыстыка.

Стылістычнае выкарыстанне сістэмных лексічных адносін. Стылістычнае выкарыстанне сінонімаў, перыфраз, амонімаў, паронімаў і антонімаў.

Стылістычныя паметы ў слоўніках. Тыповыя памылкі ў словаўжыванні. Недакладнае ўжыванне слова. Недапушчальныя спалучэнні слоў. Ужыванне слова без уліку кантэксту. Памылкі ў стылістычнай ацэнцы слова. Ужыванне рознастылявой лексікі. Канцылярызмы і моўныя штампы. Плеаназмы і іх віды. Таўталогія. Кантамінацыя.

Фразеалагічная стылістыка і яе прадмет.

Стылістычныя рэсурсы фразеалогіі. Тыпы фразеалагічных адзінак паводле стылістычнай афарбоўкі: фразеалагізмы міжстылявыя і стылістычна афарбаваныя (размоўныя, кніжныя). Стылістычныя функцыі фразеалагізмаў. Сінанімія фразеалагізмаў. Выкарыстанне фразеалагічных сродкаў мовы ў мастацкай літаратуры і публіцыстыцы. Памылкі ў выкарыстанні фразеалагічных сродкаў мовы.

Марфалагічная стылістыка і яе прадмет.

Стылістычныя рэсурсы назоўніка. Выкарыстанне рэчыўных, зборных, канкрэтных і абстрактных назоўнікаў. Агульныя і ўласныя назоўнікі, іх экспрэсіўныя якасці. З'ява антанамазіі. Стылістычнае выкарыстанне роду назоўніка. Стылістычныя асаблівасці ўжывання ліку назоўніка. Стылістычныя асаблівасці аддзеяслоўных назоўнікаў. Семантыка-стылістычныя асаблівасці дублетных склонавых формаў. Стылістычныя асаблівасці словаўтваральных сродкаў назоўніка.

Стылістычныя рэсурсы прыметніка. Стылістычныя асаблівасці поўнай і кароткай формаў прыметніка, ступеней параўнання. Сінанімія прыметнікаў і ўскосных склонаў назоўнікаў. Стылістычныя асаблівасці словаўтваральных сродкаў прыметніка.

Стылістычныя рэсурсы займенніка. Асаблівасці ўжывання асабовых займеннікаў: пропуск асабовага займенніка пры дзеяслове-выказніку; паўтарэнне асабовага займенніка ў ролі дзейніка; выкарыстанне асабовых займеннікаў з дадатковымі сэнсавымі і экспрэсіўнымі адценнямі. Асаблівасці стылістычнага выкарыстання займеннікаў іншых разрадаў. Тыповыя памылкі ў выкарыстанні займеннікаў.

Стылістычныя рэсурсы лічэбніка. Сінанімія колькасна-іменных словазлучэнняў. Стылістычная характарыстыка варыянтных формаў лічэбнікаў. Тыповыя памылкі ва ўтварэнні і ўжыванні формаў лічэбнікаў.

Стылістычныя рэсурсы дзеяслова. Вобразна-экспрэсіўныя якасці дзеяслова. Стылістычнае выкарыстанне формаў часу, трывання, ладу дзея-

слова. Сінанімія асобных формаў дзеяслова. Стылявая функцыя формаў дзеепрыметніка. Сінанімія зваротных і незваротных дзеясловаў.

Стылістычныя рэсурсы службовых часцін мовы. Сінанімія прыназоўнікаў.

Сінтаксічная стылістыка і яе прадмет.

Стылістыка словазлучэнняў. Сінанімія прыназоўнікавых і беспрыназоўнікавых канструкцый. Сінанімія прыназоўнікавых канструкцый. Кіраванне блізказначных слоў. Кіраванне пры аднародных членах сказа. Нанізванне аднолькавых склонаў. Склоны дапаўнення пры дзеясловах з адмоўем.

Стылістыка простага сказа. Стылістычныя асаблівасці розных тыпаў простага сказа. Поўныя і няпоўныя сказы ў розных стылях маўлення. Стылістычная роля прамога і адваротнага парадку слоў. Экспрэсіўнасць эліптычных канструкцый. Сінанімія асабовых, безасабовых, няпэўна-асабовых і абагульнена-асабовых сказаў. Аднасастаўныя і двухсастаўныя сказы. Стылістычныя асаблівасці сцвярджалых і адмоўных сказаў.

Стылістычныя функцыі ўскладненняў ў сказе. Лагічныя і граматыка-стылістычныя асаблівасці спалучэння аднародных членаў. Злучнікі і прыназоўнікі пры аднародных членах. Стылістычныя асаблівасці зваротка, пабочных і ўстаўных канструкцый. Адасобленыя члены сказа.

Экспрэсіўнае вылучэнне членаў сказа (адчляненне, далучэнне, анакалуф).

Паралельныя сінтаксічныя канструкцыі. Параўнальна-стылістычная характарыстыка простых сказаў з дзеепрыслоўным словазлучэннем і складаных сказаў з даданым азначальным. Сінанімія сказаў з аддзеяслоўным назоўнікам і сказаў з асабовым дзеясловам. Сінанімія сказа з аднароднымі выказнікамі і сказа з дзеепрыслоўнай канструкцыяй, інфінітыўнага сказа і сказа з асабовым дзеясловам. Пасіўныя і актыўныя канструкцыі.

Стылістыка складанага сказа. Стылістычнае выкарыстанне розных відаў складаных сказаў. Стылістычныя функцыі злучнікаў і злучальных слоў. Экспрэсіўнае вылучэнне частак складанага сказа. Стылістычныя памылкі ў складаных сказах.

Стылістычныя прыёмы ў сінтаксічнай арганізацыі маўлення. Перыяд. Стылістычныя і рытарычныя фігуры. Анафара. Эпіфара. Хіязм. Зеўгма. Алюзія. Сінтаксічны паралелізм. Кальцо страфы. Кампазіцыйны стык. Градацыя. Антытэза. Паўтор. Рытарычнае пытанне. Рытарычны зваротак.

СТЫЛІСТЫКА ТЭКСТУ

Прадмет і задачы стылістыкі тэксту. Сувязь стылістыкі тэксту з функцыянальнай стылістыкай. Тэкст як асноўная камунікатыўная адзінка і прадмет стылістыкі. Феномен мастацкага тэксту. Асноўныя катэгорыі мастацкага тэксту з пункту погляду стылістыкі (падзельнасць, кагерэнтнасць, кагезія, праспекцыя, рэтраспекцыя, лакальна-тэмпаральная аднесенасць (хранатоп), інфарматыўнасць, канцэптуальнасць, сістэмнасць, мадальнасць, прагматычная скіраванасць, завершанасць).

Асноўныя структурныя адзінкі тэксту. Прынцыпы пабудовы абзаца (лагічны; эмацыянальнага або лагічнага падкрэслення; супрацьпастаўлення). Кампазіцыйна-сэнсавы і экспрэсіўны стылістычныя прынцыпы падзелу тэксту на абзацы. Статычныя і дынамічныя тыпы абзацаў; іх моўна-стылістычная спецыфіка. Арганізацыя тэксту праз ЗФА. Моўна-стылістычныя сродкі ў фарміраванні асноўных тыпаў сувязей у ЗФА (пры ланцуговай, паралельнай, далучальнай і змешанай сувязях). Выбар формы арганізацыі маўлення.

Кампазіцыя як знешні план структурнай будовы. Спецыфіка зачына (самастойнасць, новая інфармацыя).

Тыпалогія тэкстаў. Тэматычная класіфікацыя тэкстаў. Універсальная лінгвістычная класіфікацыя тэкстаў у залежнасці ад: 1) характару пабудовы тэксту (ад 1-й, ад 2-й ці ад 3-й асобы); 2) характару перадачы чужога маўлення (простая мова, ускосная мова, няўласна-простая мова); 3) колькасці камунікантаў (маналог, дыялог, палілог); 4) функцыянальна-сэнсавага прызначэння (функцыянальна-сэнсавага тыпу маўлення); 5) тыпу сувязі паміж сказамі; 6) экстралінгвістычнага поля.

Вобраз аўтара і вобраз апавядальніка ў структуры мастацкага і публіцыстычнага тэксту.

Функцыянальна-сэнсавыя тыпы маўлення. Мэта апісання, яго пабудова. Апісанне статычнае і дынамічнае. Мэта паведамлення, яго структура. Мэта разважання, яго разнавіднасці. Своеасаблівасць дзеяслоўных форм у розных тыпах тэксту.

Чужое маўленне і яго стылістычныя функцыі ў розных відах тэкстаў (простая, ускосная, няўласна-простая мова). Маналог, дыялог.

Асаблівасці арганізацыі тэкстаў розных стыляў. Цэласны аналіз мастацкага тэксту.

КУЛЬТУРА БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ

Спецыфіка маўленчай дзейнасці. Праблема размежавання паняццяў мова і маўленне. Культура мовы як ступень развіцця і багацця лексікі, сінтаксіса мовы, разнастайнасць яе семантыкі і інтанацый; выразныя і сэнсавыя магчымасці моўнай сістэмы, яе невычэрпныя магчымасці, а таксама ўласцівасці ўзорных тэкстаў. Культура маўлення як канкрэтная (суб'ектыўная) рэалізацыя магчымасцей мовы ва ўмовах паўсядзённых вусных і пісьмовых зносін; сукупнасць і сістэма маўленчых камунікатыўных якасцей; навука аб сукупнасці і сістэме камунікатыўных якасцей маўлення.

Прагматычны аспект стылістыкі і культуры маўлення: культура маўленчых зносін, прамоўніцкае майстэрства, нормы маўленчых паводзін, маўленчы этыкет, агульная культура асобы. Аспекты культуры маўлення.

КАМУНІКАТЫЎНЫЯ ЯКАСЦІ МАЎЛЕННЯ

Камунікатыўныя якасці маўлення як тыпалагічныя прыметы добрай мовы.

Правільнасць як асноўная камунікатыўная якасць маўлення, якая заключаецца ў адпаведнасці маўлення нормам літаратурнай мовы і яе сістэме. Залежнасць ад правільнасці ўсіх астатніх якасцей маўлення. Крытэрыі правільнасці. Паняцце літаратурнай нормы. Тэорыя дынамічнай нормы. Сістэма норм беларускай літаратурнай мовы. Нормы імператыўныя і дыспазітыўныя; агульнаўжывальныя і нормы абмежаванага ўжывання. Тыпы літаратурных (структурных) моўных норм: арфаэпічныя, арфаграфічныя, акцэнталагічныя, словаўтваральныя, лексічныя, граматычныя (марфалагічныя і сінтаксічныя). Норма і варыянтнасць. Аб'ектыўнасць і значэнне варыянтнасці ў мове. Літаратурныя варыянты (варыянты ў межах нормы). Асноўныя дыскусійныя сферы нормы (паслабленне нормы). Норма і кадыфікацыя. Сучасныя тэндэнцыі нармавання. Пурызм і антынармалізатарства як дзве супрацьлеглыя тэндэнцыі ў моўным унармаванні. Моўныя і пазамоўныя фактары фарміравання і фіксавання норм. Аб'ектыўныя і суб'ектыўныя прычыны парушэння літаратурных норм. Умовы, межы, мэтазгоднасць і матываванасць адступленняў ад нормы ў розных функцыянальных стылях. Парушэнне нормы як стылістычная памылка і свядомае адхіленне ад нормы як стылістычны прыём. Тыповыя маўленчыя нестылістычныя памылкі, іх класіфікацыя і спосабы выпраўлення.

Дакладнасць маўлення як адпаведнасць інфармацыі прадметнай рэчаіснасці ці аб'ёму паняццяў. Сувязь дакладнасці і правільнасці маўлення. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы стварэння маўленчай дакладнасці. Лексічны ўзровень як аснова фарміравання дакладнасці. Слоўнік і пытанні дакладнасці слоў. Тлумачальныя, спецыялізаваныя (аманімічныя, паранімічныя, сінанімічныя) і перакладныя слоўнікі ў фарміраванні дакладнасці. Спецыфіка дакладнасці маўлення ў розных функцыянальных стылях. Лексіка-семантычная інтэрферэнцыя ва ўмовах беларуска-рускага білінгвізму як адна з прычын недакладнасці. Тыповыя памылкі, звязаныя з парушэннем дакладнасці, іх класіфікацыя і спосабы выпраўлення.

Лагічнасць маўлення як камунікатыўная якасць, што адлюстроўвае сувязь маўлення з рэчаіснасцю і мысленнем. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы лагічнасці. Моўныя сродкі стварэння і парушэння лагічнасці: парадак слоў, пазіцыя залежнай часткі і яе сувязь з (назоўнікам) займеннікам ў складаназалежным сказе, аднародныя члены, пропуск інфармацыі ці празмернасць выказвання. Спецыфіка лагічнасці маўлення ў розных функцыянальных стылях. Прынцып адкрытай лагічнасці ў навуковым стылі. Алагізм і зеўгма як мастацкі прыём. Тыповыя памылкі, звязаныя з парушэннем лагічнасці, іх класіфікацыя і спосабы выпраўлення.

Багацце (разнастайнасць) маўлення як наяўнасць пэўнай множнасці моўных сродкаў і аптымальная насычанасць імі канкрэтных сказаў і тэкстаў. Роля розных моўных узроўняў у стварэнні багацця і разнастайнасці маўлення. Спецыфіка багацця і разнастайнасці маўлення ў розных функцыянальных стылях. Моўнае багацце і слоўнікі.

Выразнасць як камунікатыўная якасць маўлення, асаблівае яго структуры, скіраваная на падтрымку ўвагі і цікавасці ў успрымальніка. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы стварэння выразнасці. Спецыфіка моўных сродкаў выразнасці ў розных функцыянальных стылях. Моўныя сродкі індывідуальнай выразнасці.

Чысціня маўлення як яго адпаведнасць літаратурным нормам і адсутнасць у ім пазалітаратурных сродкаў. Дыялектная, іншамоўная лексіка, жаргонныя словы, словы-паразіты і чысціня маўлення. Маўленчыя штампы і канцылярызмы. Дыялектная лексіка і стыль мастацкай літаратуры.

Дарэчнасць маўлення як адпаведнасць яго структуры задачам і ўмовам зносінаў. Экстралінгвістычныя і ўласна лінгвістычныя ўмовы дарэчнасці.

Віды дарэчнасці: стылявая, кантэкстуальная, сітуацыйная, асобна-псіхалагічная. Тыповыя памылкі, звязаныя з парушэннем дарэчнасці маўлення, іх выпраўленне.

Сцісласць (лаканічнасць) маўлення – камунікатыўная якасць маўлення, скіраваная на выбар мінімальна дастатковых моўных сродкаў. Сцісласць і закон моўнай эканоміі. Экстралінгвістычныя і ўнутрымоўныя прычыны лаканічнасці. Спецыфіка сцісласці ў розных функцыянальных стылях. Недастатковасць маўлення і шматслоўнасць як маўленчыя памылкі, спосабы іх выпраўлення.

ПЕРАКЛАД У РАКУРСЕ СТЫЛІСТЫКІ І КУЛЬТУРЫ МАЎЛЕННЯ

Пераклад як працэс, від творчасці і вынік камунікатыўнай дзейнасці. Стылістыка арыгінальнага і перакладнага тэкстаў. Пераклад тэкстаў рознай стылістычнай прыналежнасці. Спосабы і сродкі перакладу стылістычных асаблівасцей тэксту арыгіналу. Спецыфіка перакладу з блізкароднасных моў. Слоўнікавы і перакладніцкі адпаведнікі. Безэквівалентная лексіка і спосабы яе перакладу. Спецыфіка беларускай граматычнай сістэмы і яе трансфармацыя пры перакладзе. Беларускія пісьменнікі, перакладчыкі і лінгвісты пра пытанні моўнага майстэрства і пераклад.

АСНОВЫ СТЫЛІСТЫЧНАГА РЭДАГАВАННЯ

Літаратурнае рэдагаванне як вучэбная дысцыпліна. Задачы і асноўныя правілы рэдагавання тэксту. Этапы працы над тэкстам: першапачатковае чытанне, выпраўленне памылак кампазіцыі, праверка і аналіз фактычнага матэрыялу, устараненне сэнсавых памылак. Віды і тэхніка праўкі тэксту.

Матываванасць моўных сродкаў як фактар размежавання стылістычнай памылкі і стылістычнай асаблівасці. Класіфікацыя стылістычных памылак, методыка іх выяўлення і выпраўлення. Стылістычныя памылкі, звязаныя: 1) са слабым валоданнем рэсурсамі мовы (беднасць слоўніка і фразеалогіі; плеаназм; таўталогія; штапм; словы-паразіты; моўная аднастайнасць; сухасць); 2) з недастаткова развітым моўным чутцём (квяцістасць; немілагучнасць); 3) з парушэннем нормаў функцыянальных стыляў (неапраўданае выкарыстанне лексікі розных стыляў; злоўжыванне канцылярызмамі; злоўжыванне спецыфічнымі словамі і тэрмінамі).

Рэдагаванне тэкстаў розных жанраў.

ЛІТАРАТУРА

Асноўная літаратура

Абабурка, М. В. Культура беларускай мовы / М. В. Абабурка. – Мінск: Вышэйшая школа, 1994. – 122 с.

Асновы культуры маўлення і стылістыкі: вучэб. дапам. для студэнтаў філал. фак. ВНУ / У. В. Анічэнка [і інш.]. – Мінск: Універсітэцкае, 1992. – 255 с.

Головин, Б. Н. Основы культуры речи: учеб. пособие / Б. Н. Головин. – М.: Высшая школа, 1980. – 335 с.

Каўрус, А. А. Стылістыка беларускай мовы / А. А. Каўрус. – 3-е выд., дапрац. і дап. – Мінск: Нар. асвета, 1993. – 320 с.

Кожина, М. Н. Стилистика русского языка: учеб. для пед. ин-тов по спец. № 2101 «Рус. яз. и лит.» / М. Н. Кожина. – М.: Просвещение, 1983. – 223 с.

Лепешаў, І. Я. Асновы культуры мовы і стылістыкі: практыкум: вучэб. дапам. для філал. фак. універсітэтаў / І. Я. Лепешаў. – Мінск: Універсітэцкае, 1989. – 205 с.

Лепешаў, І. Я. Культура маўлення: дапаможнік па курсу "Стылістыка і культура мовы" для студэнтаў спецыяльнасці 1–21 05 01 "Беларуская філалогія" / І. Я. Лепешаў. – Гродна: ГрДУ, 2007. – 203 с.

Лепешаў, І. Я. Лінгвістычны аналіз літаратурнага твора: вучэб. дапам. для студэнтаў філал. спецыяльнасцяў ВНУ: у 2 ч. / І. Я. Лепешаў. – Гродна: ГрДУ, 2000. – Ч. 1. 100 с., Ч. 2 – 122 с.

Лепешаў, І. Я. Лінгвістычны аналіз тэксту: вучэб. дапам. для студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў па філал. спецыяльнасцях / І. Я. Лепешаў. – Мінск: Вышэйшая школа, 2009. – 287 с.

Малажэй, Г. М. Лінгвістычны аналіз тэксту: заданні, тэксты, парады: вучэб. дапам. для філал. фак. пед. ін-таў / Г. М. Малажэй. – 2-е выд., дап. – Мінск: Вышэйшая школа, 1992. – 270 с.

Старасценка, Т. Я. Стылістыка беларускай мовы: вучэб.–метад. дапам. / Т. Я. Старасценка, В. В. Урбан, Ф. С. Шумчык. – Мінск: БДПУ, 2010. – 219 с.

Сцяцко, П. У. Культура мовы / П. У. Сцяцко. – Мінск: Тэхналогія, 2002. – 444 с.

Цікоцкі, М. Я. Стылістыка беларускай мовы: вучэб. дапам. для фак. журналістыкі / М. Я. Цікоцкі. – Мінск: Універсітэцкае, 1995. – 294 с.

Цікоцкі, М. Я. Стылістыка тэксту: вучэб. дапам. для студэнтаў выш. навуч. устаноў філал. профілю / М. Я. Цікоцкі. – Мінск: Бел. навука, 2002. – 223 с.

Юрэвіч, А. К. Стылістыка беларускай мовы: вучэб. дапам. / А. К. Юрэвіч. – Мінск: Вышэйшая школа, 1992. – 288 с.

Дадатковая літаратура

Абабурка, М. В. Беларуская лінгвістычная паэтыка і тэксталогія: манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў: МГУ, 2008. – 270 с.

Абабурка, М. В. Лінгвістыка тэксту: дапаможнік / М. В. Абабурка. – Магілёў: МГУ, 2008. – 139 с.

Абабурка, М. В. Развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры / М. В. Абабурка. – Мінск: Навука і тэхніка, 1987. – 182 с.

Абабурка, М. В. Рознастылёвыя тэксты і іх аналіз: вучэб.–метадычны дапам. для студэнтаў вышэйшых навучальных устаноў, якія навучаюцца па спецыяльнас-

цах 1 21 05 01 “Беларуская філалогія (па напрамках)”, 1–25 01 08 “Журналістыка (па напрамках)” / М. В. Абабурка. – Магілёў: МДУ імя А. А. Куляшова, 2010. – 207 с.

Абабурка, М. В. Станаўленне і развіццё мовы беларускай мастацкай літаратуры: манаграфія / М. В. Абабурка. – Магілёў: Выд-ва МДУ, 2000. – 202 с.

Абабурка, М. В. Тэарэтычныя асновы беларускай лінгвістычнай тэксталогіі: дапаможнік / М. В. Абабурка. – Магілёў: МДУ, 2003. – 112 с.

Абабурка, М. В. Тэорыя і практыка перакладу: дапаможнік: для СРС па спецыяльнасці / М. В. Абабурка. – Магілёў: МДУ, 2007. – 85 с.

Асновы культуры маўлення і стылістыкі: метаад. рэкамендацыі для студэнтаў дзён., вечэр. і завоч. аддз-няў філал. фак. / Беларус. дзярж. ун-т, Каф. сучас. беларус. мовы. – Мінск: БДУ, 1994. – 21 с.

Бабіч, Ю. М. Культура мовы: дапам. для студэнтаў філал. фак. / Ю. М. Бабіч. – Віцебск: Выд-ва ВДУ, 2001. – 18 с.

Бараноўская, М. К. Функцыянальныя асаблівасці катэгорыі стылю / М. К. Бараноўская // Беларуская літаратура. – 1991. – Вып. 19. – С. 63–71.

Басава, Г. І. Святло слова: дапам. па лінгвакультуралогіі для студэнтаў філал. спецыяльнасцей / Г. І. Басава, В. І. Іўчанкаў, Л. Д. Сінькова. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2002. – 141 с.

Беларуская граматыка: У 2 ч. – Мінск: Навука і тэхніка. – Ч. 1 Фаналогія. Арфаэпія. Марфалогія. Словаўтварэнне. Націск, 1985. – 431 с. ; Ч. 2. Сінтаксіс, 1986. – 327 с.

Беларуская мова: Энцыклапедыя / пад рэд. А. Я. Міхневіча. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 1994. – 654 с.

Бордовіч, А. М. Сопоставительный курс русского и белорусского языков: учеб. пособие для филол. специальностей вузов / А. М. Бордович, А. А. Гируцкий, Л. В. Чернышова. – Мінск: Універсітэцкае, 1999. – 222 с.

Булахав, М. Г. Основные вопросы сопоставительной стилистики русского и белорусского языков / М. Г. Булахав. – Минск: Изд-во БГУ, 1979. – 40 с.

Булыка, А. М. Красамоўства ў Беларусі: хрэстаматыя для філал. спецыяльнасцей ВНУ / А. М. Булыка, Л. М. Мінакова, А. А. Станкевіч. – Мінск: Універсітэцкае, 2002. – 178 с.

Бурак, І. Л. Злучнікавыя стылістычныя фігуры ў вершаваных творах Я. Купалы / І. Л. Бурак // Беларуская лінгвістыка. – 1994. – Вып. 43. – С. 41–45.

Бурак, І. Л. Некаторыя сродкі эканоміі газетнага тэксту / І. Л. Бурак // Культура мовы журналіста. – 1992. – Вып. 6. – С. 79–85.

Гілевіч, Н. Напачатку было слова: фрагменты лекцый па культуры мовы і стылістыцы: з назіраўняў над тэкстамі і вуснай гаворкай: развагі філолага / уклад. і рэд. Н. С. Гілевіч. – Мінск: Про Хрысто, 2008. – 84 с.

Гілевіч, Н. І. Стылістыка і культура маўлення: метаад. рэкамендацыі і тэксты для студ. філ. фак. / Н. І. Гілевіч, В. М. Ляшук. – Мінск: Белдзяржуніверсітэт, 1998. – 50 с.

Гуліцкая, В. А. Культура мовы: вучэбны дапаможнік / В. А. Гуліцкая, А. М. Пісарэнка. – Мінск: Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт культуры і мастацтваў, 2006. – 106 с.

Дзянісава, Н. В. Аўтарскі пераклад: Праблема аўтарскага перакладу прозы ў беларускай літаратуры XX ст. / Н. В. Дзянісава. – Мінск: Бел. выд. Т-ва "Хата", 2002. – 99 с.

Дзянісаў, У. С. Эпітэт у сучаснай беларускай прозе: матывацыя і стылістычныя функцыі: матэрыялы да спецкурса / У. С. Дзянісаў. – Магілёў: МДУ, 2003. – 63 с.

Дзянісаў, У. С. Эпітэт у мове сучаснай беларускай мастацкай прозы: Марфалагічнае выражэнне і лінгвапрагматычная характарыстыка: матэрыялы да спецкурса / У. С. Дзянісаў. – Магілёў: МДУ, 2003. – 41 с.

Жук, І. В. Прызвічны тэкст: дынаміка рытмавага існавання: манаграфія / І. В. Жук. – Гродна: ГрДУ, 2003. – 234 с.

Зборнік тэкстаў для лінгвістычнага аналізу: для студэнтаў філал. фак. / аўт. – склад.: З. І. Бадзевіч [і інш.]. – Мінск: БДУ, 2005. – 259 с.

Ивченко, В. И. Лингвистическая организация текста: В творческой лаборатории В. Короткевича / В. И. Ивченко. – Минск: БГУ, 2002. – 210 с.

Ивченко, В. И. Лингвостилистика тропов Юрия Казакова / В. И. Ивченко. – Минск: науч.-метод. журн. "Пачатк. шк.", 2002. – 111 с.

Іўчанкаў, В. І. Дыскус беларускіх СМІ: Арганізацыя публіцыстычнага тэксту / В. І. Іўчанкаў. – Мінск: Беларус. дзярж. ун-т, 2003. – 256 с.

Іўчанкаў, В. І. Медыярыторыка: рытарычныя асновы журналістыкі, лінгвістыка публічнага тэксту, дыкурсны аналіз сродкаў масавай інфармацыі: курс лекцый / В. І. Іўчанкаў. – Мінск: Адукацыя і выхаванне, 2009. – 279 с.

Каласы роднай мовы / укл. У. В. Анічэнка, К. С. Усовіч. – Мінск: Універсітэцкае, 1990. – 320 с.

Кароткая граматыка беларускай мовы: У 2 ч. / навук. рэд. А. А. Лукашанец. Ч. 1. Фаналогія. Марфаналогія. Марфалогія. – Мінск: Беларуская навука, 2007. – 351 с.; Ч. 2. Сінтаксіс. – Мінск: Беларуская навука, 2009. – 240 с.

Каўрус, А. А. Дакумент па-беларуску: Справаводства. Бухгалтэрыя. Рыначная эканоміка / А. А. Каўрус. – Мінск: Беларусь, 1994. – 160 с.

Комиссаров, В. Н. Лингвистика перевода / В. Н. Комиссаров. – Москва: URSS: ЛКИ, 2007. – 165 с.

Красней, В. П. Грані слова: факультатыўны курс "Лексіка і фразеалогія беларускай мовы": вучэбны дапаможнік для 10-га класа / В. П. Красней. – Мінск: Народная асвета, 1992. – 175 с.

Красней, В. П. Функцыянальна-стылявая дыферэнцыяцыя / В. П. Красней // Беларуская мова / В. П. Красней [і інш.]. – Ополе: Uniwersytet Opolski: Instytut filologii polskiej, 1998. – С. 223–260.

Конюшкевич, М. И. Синтаксис русского и белорусского языков: сходство и различия: пособие для учителя / М. И. Конюшкевич, М. А. Корчиц, В. А. Лещенко. – Мінск: Нар. асвета, 1994. – 158 с.

Кузьміч, В. А. Практычная і функцыянальная стылістыка беларускай мовы: вучэбны дапаможнік для студэнтаў устаноў, якія забяспечваюць атрыманне вышэйшай адукацыі па спецыяльнасці "Выдавецкая справа" / В. А. Кузьміч, В. В. Шахаб. – Мінск: БДТУ, 2008. – 238 с.

Культура маўлення: зборнік практыкаванняў / Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Установа адукацыі "Мазырскі дзяржаўны педагагічны ўніверсітэт". – Мазыр: МДПУ, 2005. – 28 с.

Лаўксмін, С. Практычнае красамоўства, або Правілы рытарычнага мастацтва, якія трэба ведаць для складання прамовы / С. Лаўксмін // Спадчына. – 1990. – № 2. – С. 35–39.

Лексіка і стылістыка беларускай мовы: метаад. рэкамендацыі па практыкуму: для студэнтаў фак. радыёфізікі і электронікі / Аўт.–склад. А. М. Муравіцкая. – Мінск: БДУ, 2004. – 58 с.

Лексікалогія сучаснай беларускай літаратурнай мовы / пад рэд. А. Я. Баханькова. – Мінск: Навука і тэхніка, 1992. – 463 с.

Лепешаў, І. Я. Праблемы фразеалагічнай стылістыкі і фразеалагічнай нормы / І. Я. Лепешаў. – Мінск: Навука і тэхніка, 1984. – 262 с.

Лепешаў, І. Я. Сучасная беларуская літаратурная мова: спрэчныя пытанні: дапам. для студэнтаў філал. спецыяльнасцей ВНУ / І. Я. Лепешаў. – Гродна: ГрДУ, 2002. – 207 с.

Любецкая, К. П. Да пытання аб функцыянальных стылях сучаснай беларускай літаратурнай мовы / К. П. Любецкая // Працы кафедры сучаснай беларускай мовы. Вып. 6 / пад рэд. А. Я. Міхневіча. – Мінск, 2007. – С. 166–170.

Любецкая, К. П. Стылістыка і культура беларускага маўлення: вучэбна-метадычны комплекс / К. П. Любецкая. – Мінск: Выд. цэнтр БДУ, 2007. – 40 с.

Любецкая, К. П. Стылістыка і культура беларускага маўлення: практычныя заняткі / К. П. Любецкая. – Мінск: БДУ, 2008. – 36 с.

Любецкая, К. П. Функцыянальная стылістыка сучаснай беларускай мовы: практыкум / К. П. Любецкая. – Мінск: БДУ, 2010. – 52 с.

Ляшчынская, В. А. Слова ў паэзіі Янкі Купалы / В. А. Ляшчынская. – Мінск.: Беларус. навука, 2004. – 270 с.

Ляшчынская, В. А. Метафара ў паэзіі Янкі Купалы / В. А. Ляшчынская. – Гомель: ГДУ, 2003. – 159 с.

Малышыц, М. В. Увага – “канцылярыт”! / М. В. Малышыц // Культура мовы журналіста. Вып. 3. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага, А. І. Наркевіча. – Мінск, 1986. – С. 93–96.

Маршэўская, В. В. Беларуская мова. Прафесійная лексіка ў сінтаксічным і стылістычным аспектах: вучэб. дапам. для фіз.-мат. спецыяльнасцей ВНУ / В. В. Маршэўская. – Гродна: ГрДУ, 2002. – 114 с.

Матчына мова: Кніга пра беларускую мову. – Мінск, 1991.

Метлюк, А. А. Взаимодействие просодических систем в речи билингва: учеб. пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. / А. А. Метлюк – Минск: Вышэйш. шк., 1986. – 110 с.

Мильчин, А. Э. Культура книги: Что делает книгу удобной для читателя: справ. пособие / А. Э. Мильчин. – М.: Кн. палата, 1992. – 224 с.

Мильчин, А. Э. Методика редактирования текста: учебник для студентов высших учебных заведений, обучающихся по направлению 030900 "Издательское дело" и специальности 030901 "Издательское дело и редактирование" / А. Э. Мильчин. – Москва: Логос, 2005. – 523 с.

Мильчин, А. Э. Справочник издателя и автора: ред.-изд. оформ. издания / А. Э. Мильчин, Л. К. Чельцова. – М.: Олимп. – Назрань: АСТ, 1999. – 685 с.

Мильчин, А. Э. Издательский словарь-справочник. – М.: Юрист, 1998. – 471 с.

Мильчин, А. Э. Культура издания, или Как не надо и как надо делать книги: практ. рук. / А. Э. Мильчин. – М.: Логос, 2002. – 222 с.

Міхневіч, А. Я. Вазьмі маё слова. . .: Нататкі аб лексічным узаемаўплыве беларускай і рускай моў у кантэксце ўзаемадзеяння культур / А. Я. Міхневіч, А. А. Гіруцкі. – Мінск: Навука і тэхніка, 1990. – 320 с.

Міхневіч, А. Я. Функцыі мовы і маўлення і праблемы беларуска-рускага двухмоўя / А. Я. Міхневіч // Пытанні білінгвізму і ўзаемадзеяння моў / пад рэд. М. В. Бірылы, А. Я. Супруна. – Мінск, 1982. – С. 50–75.

Міхневіч, А. Я. Слоўка за слоўкам: алфавітны даведнік па культуры беларускай мовы для ўсіх / А. Я. Міхневіч, Л. П. Кунцэвіч, Ю. В. Назаранка. – Мінск: Выдавецкі цэнтр БДУ, 2006. – 165 с.

Мова сучаснай беларускай мастацкай літаратуры: манаграфія / М. В. Абабурка [і інш.]. – Магілёў: МДУ, 2005. – 246 с.

Мучник, Б. С. Основы стилистики и редактирования: для высш. и сред. учеб. заведений / Б. С. Мучник. – Ростов н/Д: Феникс, 1997. – 477 с.

Навасельцава, І. І. Беларуская мова і культура маўлення: практыкум / І. І. Навасельцава. – Мінск: БДЭУ, 2005. – 95 с.

Навасельцава, І. І. Беларуская мова і культура маўлення: курс лекцый / І. І. Навасельцава. – Мінск: БДЭУ, 2008. – 130 с.

Накорякова, К. М. Литературное редактирование: общая методика работы над текстом: практикум / К. М. Накорякова. – Москва: Икар, 2006. – 431 с.

Одинцов, В. В. Стилистика текста / В. В. Одинцов. – Москва: Едиториал УРСС, 2004. – 261 с.

Падлужны, А. І. Мова і грамадства: зб. арт. / А. І. Падлужны. – Мінск: Міжнар. фонд "Бел. кнігазбор", 1997. – 83 с.

Пісарэнка, А. М. Функцыянальная стылістыка беларускай мовы: вучэб. дапам. / А. М. Пісарэнка. – Мінск: БДУК, 2003. – 91 с.

Плещенко Т. П. Основы стилистики и культуры речи: учеб. пособие для студентов вузов / Т. П. Плещенко, Н. В. Федотова, Р. Г. Чечет; под ред. П. П. Шубы. – Мінск: Тетрасістемс, 1999. – 240 с.

Плотнікаў, Б. А. Беларуская мова. Лінгвістычны кампендыум / Б. А. Плотнікаў, Л. А. Антанюк. – Мінск: Інтэрпрэсэсэвіс, Кніжны Дом, 2003. – 672 с.

Плотнікаў, Б. А. Кіраўніку аб мове / Б. А. Плотнікаў. – Мінск: Акад. кіравання пры Прэзідэнце Рэсп. Беларусь, 2001. – 126 с.

Практыкум па стылістыцы беларускай мовы: У 2 ч. / Аўт. – склад.: М. Я. Цікоцкі, А. М. Цікоцкі. – Мінск: Бел. дзярж. ун-т, 2001. – Ч. 1: Стылістычнае выкарыстанне лексічных і фразеалагічных сродкаў мовы – 72 с. ; Ч. 2: Марфалагічная і сінтаксічная стылістыка – 72 с.

Практычная стылістыка: дапам. па функц. стылістыцы для студэнтаў філал. фак. ВНУ / склад. А. М. Багамолава. – Віцебск: ВДУ, 1996. – 38 с.

Прыгодзіч, М. Р. Ленаць думкі, або Як выцяснюцца з друку беларускамоўныя словы / М. Р. Прыгодзіч // Культура мовы журналіста. Вып. 5. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага, А. І. Наркевіча. – Мінск, 1990. – С. 11–15.

Прыгодзіч, М. Р. Пра хітравую закаханую, святлафор і процімоўныя думкі / М. Р. Прыгодзіч // Культура мовы журналіста. Вып. 4. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага, А. І. Наркевіча. – Мінск, 1988. – С. 54–57.

Пытанні культуры пісьмовай мовы / М. Р. Суднік [і інш.] – Мінск.: Нар. асвета, 1991. – 175 с.

Рагойша, В. П. Проблемы перевода с близкородственных языков: Белорус.–рус.–укр. поэтич. взаимоперевод / В. П. Рагойша. – Минск: Изд-во БГУ, 1980. – 183 с.

Роўда, І. С. Рознаўзроўневая намінацьная адпаведнасць беларускай і рускай моў: у сувязі з праблемай лексічных лакун / І. С. Роўда. – Мінск: Бел. дзярж. ун-т, 1999. – 169 с.

Садоўскі, П. В. Беларускае слова ў эфіры / П. В. Садоўскі // *Культура мовы журналіста*. Вып. 2. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага і А. І. Наркевіча. – Мінск, 1984. – С. 12–24.

Садоўскі, П. В. З’явы фанетычнай інтэрферэнцыі ва ўмовах беларуска–рускага білінгвізму / П. В. Садоўскі // *Пытанні білінгвізму і ўзаемадзеяння моў* / пад рэд. М. В. Бірылы, А. Я. Супруна. – Мінск, 1982. – С. 176–228.

Семянькова, Г. К. Функцыянальная стылістыка беларускай мовы: вучэбны дапаможнік / Г. К. Семянькова. – Віцебск: Выдавецтва ВДУ, 2005. – 42 с.

Скворцов, Л. И. Теоретические основы культуры речи / Л. И. Скворцов. – М.: Наука, 1980.

Солганик, Г. Я. Стилистика текста: учебное пособие для студентов, абитуриентов, преподавателей–филологов и учащихся старших классов школ гуманитарного профиля / Г. Я. Солганик. – Москва: Флинта: Наука, 2007. – 253 с.

Сопоставительное описание русского и белорусского языков: морфология / АН БССР, Ин-т языкознания им. Я. Коласа. – Мінск: Навука і тэхніка, 1990. – 336с.

Старасценка, Т. Я. Стылістыка тэксту: дапаможнік / Т. Я. Старасценка. – Мінск: БДПУ, 2007. – 58 с.

Тамашэвіч, Т. І. Асновы культуры мовы: тэксты лекцый: у 2 ч. / Т. І. Тамашэвіч. – Гродна: Гродз. дзярж. ун-т, 1985. – Ч. 1 – 69 с. ; Ч. 2 – 69 с.

Тамашэвіч, Т. І. Культура і тэхніка маўлення: дапам. па аднайм. спецкурсе для студэнтаў спецыяльнасці Г 02 03. 00 – Славян. мовы і літ. / Т. І. Тамашэвіч. – Гродна: ГрДУ, 2003. – 137 с.

Трыпуціна, Т. М. Мова мастацкага твора: вучэб.–метад. дапам. / Т. М. Трыпуціна. – Мінск: БДПУ, 2004. – 171 с.

Цікоцкі, А. М. Стылістыка газетных жанраў: дапам. для студэнтаў журналіст. спецыяльнасцей / А. М. Цікоцкі. – Мінск: БДУ, 2003. – 21 с.

Цікоцкі, М. Я. Аб важных кірунках развіцця сучаснай стылістыкі / М. Я. Цікоцкі // *Роднае слова*. – 2002. – № 2. – С. 33–35.

Цікоцкі, М. Я. Пра некаторыя асаблівасці мовы газеты як функцыянальнай разнавіднасці публіцыстычнага стылю / М. Я. Цікоцкі // *Культура мовы журналіста*. Вып. 1. – Мінск, 1982. – С. 14–24.

Цікоцкі, М. Я. Стылістыка публіцыстычных жанраў: вучэбны дапаможнік для студэнтаў спецыяльнасці "Журналістыка" вышэйшых навучальных устаноў / М. Я. Цікоцкі. – Мінск: Вышэйшая школа, 1971. – 288 с.

Цікоцкі, М. Я. Сугучнасць слоў жывых. . . : Нататкі па стылістыцы мастац. літ. / М. Я. Цікоцкі. – Мінск: Выд-ва БДУ, 1981. – 191с.

Ціхановіч, А. "Таваркое" слова ў газеце / А. Ціхановіч // *Культура мовы журналіста*. Вып. 2. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага і А. І. Наркевіча. – Мінск, 1984. – С. 67–72.

Чарадзеі роднага слова ...: 40 моўных партрэтаў беларускіх пісьменнікаў: дапаможнік–хрэстаматыя па курсах "Сучасная беларуская мова", "Стылістыка беларускай мовы": у 2 ч. / Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусь, Мінскі дзяржаўны лінгвістычны ўніверсітэт. – Мінск: МДЛУ, 2006. – Ч. 1 – 184 с.; Ч. 2, 2006. – 175 с.

Чарота, І. А. Мастацкі пераклад на беларускую мову: Асновы тэорыі і практ. рэкамендацыі: вучэб. дапам. / І. А. Чарота. – Мінск: БДУ, 1997. – 47 с.

Чумак, Л. Н. Синтаксис русского и белорусского языков в аспекте культурологии /Л. Н. Чумак. – Мінск: Бел. гос. ун-т, 1997. – 196 с.

Шакун, Л. М. Да характарыстыкі функцыянальных стыляў беларускай літаратурнай мовы / Л. М. Шакун // *Культура мовы журналіста*. Вып. 1. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага. – Мінск, 1982. – С. 5–13.

Шакун, Л. М. Значэнне царкоўнаславянскай мовы ў развіцці беларускай літаратурнай мовы / Л. М. Шакун. – Мінск: Выд-ва БГУ імя У. І. Леніна, 1958. – 20 с.

Шакун, Л. М. Карані роднай мовы: выбр. працы па гісторыі бел. мовы / Л. М. Шакун. – Мінск: Бел. гос. ун-т, 2001. – 205 с.

Шандроха, Н. Э. Рыторыка: тропы і фігуры маўлення: дапаможнік па курсе "Рыторыка" для студэнтаў філалагічных спецыяльнасцей / Н. Э. Шандроха. – Гродна: ГрДУ, 2009. – 187 с.

Шандроха, Н. Э. Экспрэсіўны сінтаксіс: вучэб. – метадыч. дапам. па аднаім. спецкурсе для студэнтаў спецыяльнасці Г 02 01 04 «Беларус. мова і літ.» са спецыялізацыяй «Рыторыка» / Н. Э. Шандроха. – Гродна: ГрДУ, 2002. – 61 с.

Шкраба І. Р. Варыянтнасць у сучаснай беларускай мове: структурна-граматычны і функцыянальна-дынамічны аспекты / І. Р. Шкраба. – Мінск: Асар, 2004. – 239 с.

Шкраба, Р. В. Літаратура і мова: кніга пра майстэрства / Р. Шкраба. – Мінск: Беларусь, 1969. – 315 с.

Шкраба Р. В. Моваю вобразаў: выбранае / Р. Шкраба. – Мінск: Мастац. літ., 1989. – 320 с.

Шуба, П. П. Міжмоўная беларуска-руская аманімія і паранімія / П. П. Шуба // *Пытанні білінгвізму і ўзаемадзеяння моў* / пад рэд. М. В. Бірылы, А. Я. Супруна. – Мінск, 1982. – С. 106–131.

Шумчык, Ф. С. Функцыянальная стылістыка беларускай мовы: вучэб.–метадыч. дапам. / Ф. С. Шумчык. – Мінск.: БДПУ, 2004. – 35 с.

Шумчык, Ф. С. Лексічная стылістыка беларускай мовы: вучэбна–метадычны дапаможнік / Ф. С. Шумчык. – Мінск: БДПУ, 2005. – 51 с.

Шумчык, Ф. С. Марфалагічная стылістыка беларускай мовы: (словаўтварэнне і іменныя часціны мовы): вучэбна–метадычны дапаможнік / Ф. С. Шумчык. – Мінск: БДПУ, 2007. – 51 с.

Шумчык, Ф. С. Сінтаксічная стылістыка беларускай мовы: вучэбна–метадычны дапаможнік / Ф. С. Шумчык. – Мінск: БДПУ, 2008. – 54 с.

Шылава, А. В. Дакладнасць словаўжывання / А. В. Шылава // *Культура мовы журналіста*. Вып. 2. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага і А. І. Наркевіча. – Мінск, 1984. – С. 50–66.

Шылава, А. В. Фразеалагізмы: стылістычная роля і норма / А. В. Шылава // *Культура мовы журналіста*. Вып. 5. / пад рэд. М. Я. Цікоцкага, А. І. Наркевіча. – Мінск, 1990. – С. 31–46.

Энцыклапедыя кніжнага дела / Ю. Ф. Майсурадзе [і др.] – М.: Юрыст, 1998. – 535 с.

Янкоўскі, Ф. М. Само слова гаворыць: Філалагічныя эцюды, абразкі, артыкулы / Ф. М. Янкоўскі. – Мінск: Мастац. літ., 1986. – 320 с.

Яскевіч, А. Я. Сумежжа: мова. Пераклад. Вытокі прозы / А. Яскевіч. – Мінск: Маст. літ., 1994. – 253 с.

Яўдошына, Л. І. Слова ў мастацкім кантэксце / Л. І. Яўдошына. – Брэст: БрДУ, 2003. – 124 с.

Слоўнікі

Арашонкава, Г. У. Кіраванне ў беларускай і рускай мовах: слоўнік–даведнік / Г. У. Арашонкава, В. П. Лемцюгова. – Мінск: Вышэйшая школа, 1991. – 303 с.

Арашонкава, Г. У. Слоўнік цяжкасцей беларускай мовы: правапіс, вымаўленне, націск, словазмяненне, словаўжыванне: каля 10 тысяч слоў / Арашонкава Г. У., Лемцюгова В. П. – Мінск: Радыёла–плюс, 2005. – 445 с.

Белорусско–русский паралексический словарь–справочник: пособие для учителя / И. В. Войнич [и др.]. – Минск: Нар. асвета, 1985. – 366 с.

Бірыла, М. В. Слоўнік націску ў беларускай мове / М. В. Бірыла. – Мінск: Народная асвета, 1992. – 144 с.

Булыка, А. М. Слоўнік іншамовных слоў: актуальная лексіка / А. М. Булыка. – Мінск: Попурри, 2005 – 336 с.

Выразительные средства русского языка и речевые ошибки и недочеты: энциклопедический словарь–справочник / под редакцией А. П. Сковородникова. – Москва: Флинта: Наука, 2005. – 479 с.

Гаўрош, Н. В. Слоўнік эпітэтаў беларускай мовы / Н. В. Гаўрош. – Мінск: Выш. шк., 1998. – 603 с.

Грабчиков, С. М. Межъязыковые омонимы и паронимы: опыт русско–белорус. словаря / С. М. Грабчиков. – Мінск: БГУ им. В. И. Ленина, 1980. – 320 с.

Грабчыкаў, С. М. Слоўнік паронімаў беларускай мовы / С. М. Грабчыкаў. – Мінск.: Нар. асвета, 1994. – 478 с.

Грабчыкаў, С. М. Цяжкія выпадкі ўжывання блізкіх па гучанню слоў / С. М. Грабчыкаў. – Мінск: Выдавецтва Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта, 1977. – 328 с.

Клышка, М. К. Слоўнік сінонімаў і блізказначных слоў / М. К. Клышка. – Мінск: Вышэйшая школа, 2005. – 445 с.

Крылатыя выразы ў беларускай мове: тлумачальны слоўнік: у 2 ч. – Магілёў: МДУ. – Ч. 1: 3 іншамовных (еўрапейскіх і амерыканскіх) крыніц XII–XX стст. / аўт. – склад.: С. В. Венідзіктаў [і інш.], 2004. – 133 с. ; Ч. 2: 3 рускамоўных літаратурных і фальклорных крыніц XII–XX стст. / аўт. – склад.: С. В. Венідзіктаў [і інш.], 2006. – 205 с.

Культура русской речи: энциклопедический словарь–справочник / Под ред. Л. Ю. Иванова, А. П. Сковородникова, Е. И. Ширяева и др. – 2–е изд. М.: Флинта: Наука, 2007. – 840 с.

Лазоўскі, У. М. Слоўнік антонімаў беларускай мовы: канкрэтныя выпадкі ўжывання / У. М. Лазоўскі. – Мінск: Універсітэцкае, 1994. – 293 с.

Лепешаў, І. Я. Фразеалагічны слоўнік беларускай мовы: У 2 т. / І. Я. Лепешаў. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008. – Т. 1. – 672 с.; Т. 2. – 704 с.

Ляшчынская, В. А. Слоўнік параўнанняў у мове мастацкіх твораў Янкі Купалы / В. А. Ляшчынская, З. У. Шведава. – Гомель: ГрДУ, 2004. – 104 с.

Малажай, Г. М. Беларуская перыфраза: (кароткі слоўнік) / Г. М. Малажай. – Мінск: Вышэйшая школа, 1974. – 158 с.

Пазнякоў, М. П. Слоўнік эпітэтаў беларускай літаратурнаў мовы / М. П. Малажай. – Мінск: Навука і тэхніка, 1988. – 559с.

Плотнікаў, Б. А. Слоўнік цяжкасцей беларускай мовы / Б. А. Плотнікаў, В. П. Трайкоўская. – Мінск: Кн. дом, 2004. – 542 с.

Санько, З. Малы руска–беларускі слоўнік прыказак, прымавак і фразем / З. Санько. – Мінск: Навука і тэхніка, 1991. – 320 с.

Скворцов, Л. И. Культура русской речи: словарь–справочник: учеб. пособие / Л. И. Скворцов. – М.: Академия, 2003. – 218 с.

Слоўнік–даведнік асноўных лінгвастылістычных і тэксталагічных тэрмінаў / склад. М. В. Абабурка. – Магілёў: МДУ, 1998. – 24 с.

Слоўнік лексічных формаў: Сінонімы, амонімы, антонімы, паронімы, амографы, амафоны / склад.: Я. І. Хвалеі, У. В. Шарпіла. – Мінск: Paradox, 2004. – 415 с.

Слоўнік мовы Янкі Купалы: У 8 т. Т. 1–6. / склад. У. В. Анічэнка [і інш]; рэдкал.: В. А. Ляшчынская (гал. рэд.) і інш. – Мінск: Беларус. навука, 1997–2003.

Слоўнік сінонімаў і блізказначных слоў / аўт. – склад. М. К. Клышка. – Мінск: ПУП “Радыёла–плюс”, 2005. – 672 с.

Стариченко, В. Д. Культура речи и деловое общение: словарь–справочник / В. Д. Стариченко, Л. Г. Рудь. – Минск: БГПУ, 2008. – 117 с.

Старычонак, В. Дз. Слоўнік амонімаў беларускай мовы / В. Дз. Старычонак. – Мінск: Вышэйшая школа, 1991. – 255 с.

Стилистический энциклопедический словарь русского языка / Под ред. М. Н. Кожинной. – М.: Флинта, 2003. – 696 с.

Сцяцко, П. У. Слоўнік лінгвістычных тэрмінаў / П. У. Сцяцко, М. Ф. Гуліцкі, Л. А. Антанюк. – Мінск: Вышэйшая школа, 1990. – 222 с.

Тлумачальны слоўнік беларускай літаратурнай мовы / пад рэд. М. Р. Судніка, М. Н. Крыўко. 4–е выд. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2005. – 784 с.

Тлумачальны слоўнік беларускай мовы: у 5 т. / пад агульн. рэд. К. К. Атраховіча. – Мінск: Беларуская Савецкая Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі. – Т. 1, 1977. – 608 с.; Т. 2, 1978. – 768 с.; Т. 3, 1979. – 672 с.; Т. 4, 1980. – 767 с.; Т. 5, кн. 1, 1983. – 663 с.; Т. 5, кн. 2, 1984. – 608 с.

Шкраба, І. Р. Слоўнік беларускай безэквівалентнай лексікі ў рускамоўным дачыненні / І. Р. Шкраба. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2008. – 320 с.

Шкраба, І. Р. Крынічнае слова: Беларускія прыказкі і прымаўкі / І. Р. Шкраба, Р. І. Шкраба. – Мінск: Мастац. літ., 1987. – 320 с.

Вучэбнае выданне

СТЫЛІСТЫКА І КУЛЬТУРА БЕЛАРУСКАГА МАЎЛЕННЯ

**Тыпавая вучэбная праграма
для вышэйшых навучальных устаноў па спецыяльнасці
1-21 05 01 “Беларуская філалогія (па напрамках)”**

С к л а д а л ь н і к

Любецкая Кацярына Пятроўна

У аўтарскай рэдакцыі

Адказы за выпуск *К. П. Любецкая*

Падпісана да друку ____ 2010. Фармат 60×84/16. Папера афсетная.
Гарнітура Таймс. Ум. друк. арк. 1,63. Ул.-выд. арк. 1,66. Тыраж 50 экз. Зак.

Беларускі дзяржаўны ўніверсітэт.
ЛВ № 02330/0056804 ад 02.03.2004.
220030, Мінск, праспект Незалежнасці, 4.

Надрукавана з арыгінала-макета заказчыка
на капіравальна-множыльнай тэхніцы
філалагічнага факультэта
Беларускага дзяржаўнага ўніверсітэта.
220030, Мінск, вул. К.Маркса, 31.